

www.achiq.org

S.C.Pişəvəri

Birinci kəndli konfransında

Firqəmiz təşkil olunanda Azərbaycanın vəziyyəti çox çətin və ağır idi. Jandarmlar kəndliləri dəstə dəstə gətirib zindanlara salırdılar, əlbəttə bununla da məqsudları o idi ki, kəndliləri soyub özlərinə tiryək pulu düzlətsinlər. O vaxt bizə kəndlilər hər tərəfdən şikayətə gəlirdilər, biz də firqə tərəfindən neçə nəfər ayırıb onların işlərinə ədliyyədə rəsidəlik etməkdən ötrü göndərdik. Hamıya mə'lumdur ki, o vaxt ədliyyə bizim işlərimizə necə baxırdı. Bunagörə də firqəmiz kəndliləri jandarm və sayir dövlət mə'murlarının fəcayələrindən xilas etmək üçün yol axtarırdı, bu yol çox sadə bir surətdə tə'yin edildi. Biz kəndlilərə dedik ki, əgər azadlıq istəyirsiniz gərək əlinizə tufəng götürəsiniz. Kəndli bizim göstərişimizi qəbul edib onun mal, can və namusuna təcavüz edən jandarm dəstələrini kəndlərdən qovub çıxardı. Təcrübə də görüldü ki, bu kafi deyildir, Təbrizdə və sayir yerlərdə oturan mürtece mə'murlar bu sadəlik ilə kəndlinin canından əl çəkəmyəcəklər, ona görə firqə ikinci qədəmi götürməyə məcbur oldu. Bu isə dövlət təşkilatını ələ keçirməkdən ibarət idi. Bu iş əlinə silah keçmiş kəndlilərin köməyi ilə əncam tapdı, indi isə kəndli qabağında böyük bir vəzifə durur. O da alınan azadlığı saxlamaqdan ibarətdir. İndi kəndlilərimiz gərək öz ittihadları sayəsində daha böyük bir qüdrət vucuda gətirsinlər ki, o qüdrətin qorxusundan heçəks ona zor edə bilməsin, buna görə də gərək bizim tamam kəndlilərimiz siyasətə qarışsınlar, Milli Hökumətimiz fəaliyyəti sayəsində kəndlilərə sabit oldu ki, həqiqi kəndli azadlığı odur ki, kəndlilər özünün dərdinə dəyən bir dövlət düzləyib onun dalında dayansınlar.

Biz hələ mübarizə meydanındayıq. Lakin biz istəmirik qan tökülsün. Çünkü bir nəfəri öldürmək asandır, yaratmaq isə çətin! Vəli hərgah bizi məcbur etsələr əminik ki, bu mübarizədə kəndlilər bizim dalımızda dayanacaqlar və elə də vardır. Kəndlilərimiz əllərinə keçmiş yerləri saxlamaqdan ötrü Azərbaycan toprağından qarış - qarış difa' edəcəklər, necə ki, indi Zəncanda və Mərağa ilə Miyana arasında kəndli fədailər irtica'i qüvvələri sındırıp böyük miqdarda hərbi qənimət ələ keçirməyə müvəffəq olduğunu sevincə eşidirsiz. Əlbəttə kəndli yaxşı bilir ki, aldığı toprağı göz bəbəyi kimi qorumaq lazımdır.

Biz kəndlilərə toprağı müftə verdik. Lakin bu il ayrı sahələrdə onlara kömək edə bilməyəcəyik, çünkü, kənd məsələsində tək topraq deyil. Biz gərək kəndlilərə lazımı kömək edib onlara traktor və sayir fəlahət maşınları verək. Toprağı pulsuz verdiksə də bunları müftə verə bilmərik. Əgər istəyək ki, bunları da müftə verək gərək xalqdan çoxlu vergilər yığmağa çalışaq. Bu isə olası işlərdən deyildir. Lakin gələcəkdə bu

maşınları fəlahət bankının vasitəsilə alıb kəndlilərə əqsat ilə verəcəyik, bu əlbəttə hökumətimizin qabağında duran əsas məsələlərdəndir, əgər dünya dağılsa da bu yerləri kəndlilərdən heç bir qüvvə geri alabilməyəcək. Necə ki, indi Tehran hökuməti də məcburən boynunu əyib Azərbaycanda silah gücü ilə həll olunan kəndli ilə ərbab məsələsini İranın ayrı nöqtələrində də əməli etmək istəyir. Lakin onlar bunu edə bilməzlər. Əlbəttə Milli Hökumət həmişə qalacaq və yaşayacaqdır. Çünkü, o edə bilər xalqın səadətini istədiyi kimi təmin etsin, kəndlilər aldıkları topraqlarından keçməyəcəklər.

Biz kəndlilərdən əllərindəki silahları heç vaxt almayacağıq, qoy kəndlilərimiz azadlığını təmin edən tufənglərini zəmilərdə yer şuxumlamağa gedəndə də özləri ilə aparsınlar. Biz birlik kəndlilərimiz bu silahlarını hətta öz qardaşlarına da verməyəcəklər. Kəndlilər yaxşı anlayıblar ki, həqiqi azadlıq olmasa onlar öz yerlərində azad yaşaya bilməyəcəklər. İndi Azərbaycan xalqı anlayır ki, hökumət öz intixab etdiyi adamların əlində olsa onlardan ötrü səadətli yaşayış ola bilər...zənn edirəm ki, bu barədə aqayi Padəqan lazımı tövzihat verir. Qoy kəndlilər bilsinlər ki, yer onların özlərinindir. Tehran hökuməti istəyirdi ki, xalisə yerlərin məsələsini çətinliyə salsın və belə ələsin onlar da ərbab ixtiyarına keçsin. Vəli biz onu fəvri və sadəcə surətdə həll etdik, biz kəndlilərə dedik ipi götürüb yerləri bölün, kəndlilər dövləti təşkil edən bir qüvvə olduğu üçün topraq da onundur. Vəli Azərbaycanda bəzi maliklər var ki, onların yaşayışları iki – uç dang xalisə yerdən ibarətdir ki, o da neçə il dolanıb keçdikdən sonra son zamanlarda onların əlinə çatmışdır və onların verdiyi pulları da visul olmamışdır. Biz haqqı malikiyyəti pozmadığımız üçün bu işi dəftər üzü ilə təhqiş edib yerlərinin pulunu verəcəyik, biz heç kəsə zülüm etmək istəmirik, lakin zülüm və faciəyə də yol verəmyəcəyik.

Kəndli məsələsi fəqət topraqla kifayətlənmir, bizim kəndlilərimiz gərəş başardıqca tütün, pambıq, qənd çuğunduru, çay və bu kimi qişətli sənaye bitgiləri ziraət etsinlər. Azərbaycanın uzaq nöqtələrində əkilən arpa - buğdanı gətirib satmaq kəndlilərimizə sərş etmir, gərəş daha faydalı ziraət və fəlahət işlərinə başlamaq. Biz grək Nuh əyyamından qalan xışı buraxıb traktor və sayir fəlahəti maşınlarla ziraət edək. Əlbəttə, dövlət istəyirdi bunu bu il əməli etsin, lakin müharibə taze qurtardığı üçün bu kimi maşınlar çox baha başa gəlirdi. Ona görə bu ili də səbr edib gözələmək lazım gəldi. İndi artıq kəndli üçün geniş bir azadlıq vicuda gəlmişdir. Hər kəs istədiyi kimi yaşayır və istədiyi məhsulu əkib biçə bilir. Daha heç kəs onun haqqına təcavüz edə bilməz, biz e'tiraf edirik ki, indiki azadlığımızın səbəbi kəndlidir, əgər kəndli olmasydı biz bunu əldə edə bilməzdik, kəndlilər bu hökuməti yaratdıqları üçün onun dalında dururlar, əgər vəziət qabaqki kimi olsaydı qışda qardan bağlanan yollar aylarla açılmazdı. Lakin kəndlilərimiz fədakarçasına qoymadılar bir gün də olsa rabitə kəsilsin, kəndli qüvvəsi böyük bir qüvvədir ki, sel kimi heç bir kəs onun qabağında dura bilməz. Nəqədər ki, Milli Hökumət dəvam edir Azərbaycanda kəndli birinci yer tutacaqdır. **Azərbaycanın birinci və həqiqi ağası kəndlidir** çünkü işimiz bərəkə düşündə ona müraciət edirik, onlar azadlığın qədərini bilənlərdilər. İndi biz sizi ona görə çağırmışıq ki, yer bölgüsünü örgədəş, gərəş kəndlərdə bölgü zamanında hampa ilə qərə arasında narazılıq əmələ gəlməsin, bundan sonra gərəş Azərbaycan kəndlərində qərə olmasın, hamısının ziraəti, təsəşüfatı və

xoş yaşayışı olsun. Hamımız qardaşlıq gərək hamımız  l  l  verib bu azadlıđımızı saxlayaq. Qoy Azərbaycan kəndlisinin yaşıadıđı yere jandarmların v  m rt cel rin murdar ayaqları dəyməsin.

Qoy Tehran höküməti bilsin ki, hamı bu h k m t  bel bađlayıbdır,  nk  bunu idarə edən xalqın həqiqi adamlarıdır. Bizim d stgahımızda ođru -  yril r  yer yoxdur.

Biz deyirik ki, hökümət başıında gərək Azərbaycanlı olsun fəqət xalqın  z içərisindən  ixmiş adam xalqın istəyini bilir.

İndiyə qədər İran və Azərbaycan tarixində g r nm yib ki, xalq  z istədiyi kimi h k m tini qursun. Düzdür ki, dəfələrlə Azərbaycan xalqı  l m götürüb azadlıđını alıb, lakin Milli H k m t qurulmađa qədər ondan istifadə ed bilm mişdir. ***Milli H k m t isə əməldə bu işı görməyə müvəffəq olduđunu isbat etdi.*** İndi bu d rd ayın ərzində heç kəs gəlib bir kəndlinin qapısını dəyməyib ki, toyuq, yumurta, k r  v  başıqa  ei tələb edə. D rd aydır ki, xalqımız azadlıq və rahatlıq g r r. Bu azadlıđı biz sizin k m yiz ilə saxlamalıyıq.

Yaşasın azadlıđımız, yaşasın onun həqiqi p ştıybanı olan qeyrətli kəndlilərimiz!

(«Azərbaycan» ruznaməsi, 5 şənbə 29 F rv rdin 1325-ci il numr  176 ikinci d vr )